

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Onderzoeksrapport
Financiën (winst en verlies) Sint Eustatius Utility
Company N.V.

Colofon

Titel	Financiën (winst en verlies) Sint Eustatius Utility Company N.V.
Uitgebracht aan	
Datum	27 maart 2019
Kenmerk	2019-0000054417

Inlichtingen
Auditdienst Rijk
070-342 7700

Inhoud

Aanleiding opdracht—4

Centrale Boodschap—5

1 Borging dat inkomsten elektriciteit uitsluitend ten goede komen aan de elektriciteitsvoorziening—6

- 1.1 Governance—6
- 1.2 Administratief verwerkingsproces—7
  - 1.2.1 Opbrengsten—7
  - 1.2.2 Kosten—7
- 1.3 Financiële beelden—7
  - 1.3.1 Financieel beeld elektriciteit—8
  - 1.3.2 Financieel beeld drinkwater—9
- 1.4 Tariefregulering en Profitsharing—9

2 Verhouding tariefregulering van de ACM tot de begrotingscyclus van Stuco—10

- 2.1 Tariefregulering van de ACM—10
  - 2.1.1 Wijze van tariefregulering—10
  - 2.1.2 Discussie afschrijvingskosten—11
  - 2.1.3 Discussie Weighted Average Cost of Capital (WACC)—11
- 2.2 Invloed tariefregulering op begroting en resultaten—11
  - 2.2.1 Schattingen worden meer realistischer—11
  - 2.2.2 Profitsharing in 2020 voor het eerst in tarieven verwerkt—12
  - 2.2.3 Begroting is slechts een stuurinstrument—12

3 Verantwoording onderzoek—13

- 3.1 Werkzaamheden en afbakening—13
- 3.2 Gehanteerde Standaard—13
- 3.3 Verspreiding rapport—13

4 Ondertekening—15

Bijlage 1: feitenrelaas elektriciteit en drinkwater—16

Bijlage 2: managementreactie—24

Aanleiding opdracht

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft de Auditdienst Rijk (ADR) gevraagd om met spoed een onderzoek uit te voeren waarbij er wordt gekeken naar de financiën van het overheidsbedrijf Sint Eustatius Utility Company N.V. (Stuco). Dit bedrijf voorziet het eiland van drinkwater en elektriciteit. De directe aanleiding voor dit onderzoek is het subsidieverzoek voor netbeheerkosten in 2019 van Stuco ter verlaging van het vaste gebruikstarief.

Het streven is dat de klanttarieven van distributie (transport/netbeheer) betaalbaar zijn en in ieder geval niet hoger dan de klanttarieven van distributie van Europees Nederland. Subsidie kan een deel van de kosten van distributie dekken zodat de gebruikstarieven omlaag kunnen worden gebracht.

Slechts het niet door subsidie gedekte deel van het maximumtarief, vastgesteld door de Autoriteit Consument en Markt (ACM), mag in rekening aan de klant worden gebracht. Indien subsidie ten gunste van de klant achterwege blijft kan Stuco de tarieven, die zij de klant in rekening brengt, voor elektriciteit verhogen tot het maximum van door de ACM vastgestelde gebruikstarief.

Op 14 maart 2017 is in het tweede bestuurlijke overleg gesproken over onder andere het belang van een betere governance, een lange termijnplanning, en een duurzame exploitatie. Daarbij werden problemen gesignaleerd betreffende de drinkwatervoorziening en het financieel beheer van Stuco.

De geschetste problemen zijn volgens EZK niet aangepakt en afspraken over een versterking van de directie van Stuco zijn niet nagekomen. De in de begroting begrote winst wordt volgens EZK deels ingezet om het verlies bij drinkwater te compenseren. Daarbij wordt de winst op de elektriciteitsvoorziening mede behaald en bepaald door aangevraagde subsidiebedragen. Volgens EZK steunt de drinkwatervoorziening op de subsidie van de elektriciteitsvoorziening, aangezien de winsten op de elektriciteitsvoorziening indirect gebruikt wordt om de verlieslatende situatie bij de drinkwatervoorziening te laten voortduren.

In augustus 2018 heeft EZK een subsidieaanvraag van het bedrijf Stuco ten behoeve van de elektriciteitskosten voor de jaren 2017 en 2018 afgewezen. De ACM stelt de maximumtarieven vast die Stuco mag rekenen voor elektriciteit en drinkwater. De ACM doet dit op basis van de grondslag voor tariefregulering in de wet elektriciteit en drinkwater BES. Er is hierin ook een grondslag voor subsidie van EZK om de (netbeheer) kosten (incl. 'redelijk rendement') te subsidiëren voor zo ver de bijbehorende tarieven niet betaalbaar geacht worden.

Dit onderzoek geeft inzicht in de interne beheersing van Stuco met betrekking tot de financiën van de bedrijfsonderdelen "drinkwater" en "electriciteit". De vraag hoe door Stuco is geborgd dat de EZK-subsidie en inkomsten van de gebonden elektriciteitsklanten uitsluitend ten goede komen aan de elektriciteitsvoorziening wordt behandeld in hoofdstuk 1. De vraag op welke wijze de tariefregulering van ACM, die tot kostendekkende inkomsten leidt, zich verhoudt tot de begrotingscyclus van Stuco waarin van 2014 tot 2023 verlies wordt begroot is uitgewerkt in hoofdstuk 2.

Dit rapport kan EZK helpen in haar beoordeling van subsidieverstrekking op elektriciteitstarieven van Stuco.

Centrale Boodschap

De kosten en opbrengsten voor de bedrijfsonderdelen drinkwater en elektriciteit worden in de administratie van Stuco gesplitst. Er is echter sprake van een (gecombineerd) bedrijf dat één jaarrekening en één balans presenteert waardoor het eigen vermogen niet is verdeeld in een component drinkwater en een component elektriciteit. Het eigen vermogen bedroeg bij start in 2014 ruim USD 14 miljoen. De winst of verlies op zowel elektriciteit als drinkwater komen ten gunste of ten laste van dit eigen vermogen. Het eigen vermogen is mede beïnvloed door de inbreng van vaste activa door het Openbaar Lichaam. Ultimo 2017 is het eigen vermogen USD 18,7 miljoen. Vanaf 2020 zal door het toepassen van profitsharing winst of verlies op drinkwater of elektriciteit van voorgaande jaren ook worden verwerkt in de betreffende tariefregulering.

De tariefregulering van de ACM is in 2017 gestart en gaat grotendeels uit van historische gegevens. De ACM neemt aanvullend voor het lopende jaar bekende ontwikkelingen mee. Onverwachte kosten en ontwikkelingen in volumes kunnen vooraf niet in de tariefregulering worden meegenomen waardoor de ACM-tarieven (inclusief een redelijk rendement) achteraf niet kostendekkend zijn en er verlies is op drinkwater. Tevens is een juiste en volledige opgave van de ontwikkelingen door Stuco belangrijk voor de tariefregulering.

Volgens de ACM is structureel verlies op drinkwater bij hantering van de ACM-methode in principe op langere termijn niet mogelijk aangezien naar verwachting het inzicht in kosten en ontwikkelingen steeds beter wordt en onverwachte kwesties zullen verminderen. Dit zal leiden tot meer realistischere kostendekkende tarieven en een verminderde toepassing van profitsharing.

Daarnaast is er een principiële discussie tussen de ACM en Versant over de afschrijvingskosten op gesubsidieerde activa of activa die 'om niet' zijn verkregen voor de tariefberekening. Vooralsnog zijn in de tariefregulering van de ACM deze kosten niet opgenomen en ook in de bepaling van het redelijk rendement zijn deze activa geen grondslag.

De Multi Annual Outlook 2019 – 2023 betreft geen begroting of verantwoordingsdocument. Deze outlook was opgesteld om de risico's en noodzaak van investeringen in drinkwatervoorziening in beeld te brengen. De hierin gepresenteerde opbrengsten zijn gebaseerd op de tariefberekening van de ACM van 2018. Er is hierbij geen rekening gehouden met eventuele stijging of daling van deze tarieven in het kader van tariefregulering. De begroting 2019 geeft een meer actueel beeld dan de eerder opgestelde Multi Annual Outlook.

1 Borging dat inkomsten elektriciteit uitsluitend ten goede komen aan de elektriciteitsvoorziening

In dit hoofdstuk geven wij inzichten op welke wijze door Stuco is geborgd dat de EZK-subsidie en inkomsten van de gebonden elektriciteitsklanten ten goede komen aan de elektriciteitsvoorziening. Hiervoor is het belangrijk dat er een scheiding is in de administratie voor elektriciteit en drinkwater.

De kosten en opbrengsten voor de bedrijfsonderdelen drinkwater en elektriciteit worden in de administratie gesplitst. Er is echter sprake van een (gecombineerd) bedrijf dat één jaarrekening en één balans presenteert waardoor het eigen vermogen niet is verdeeld in een component drinkwater en een component elektriciteit. Vanaf 2020 zal door het toepassen van profitsharing winst of verlies op drinkwater of elektriciteit van voorgaande jaren ook worden verwerkt in de betreffende tariefregulering.

Onderstaand zijn inzichten opgenomen over de governance, administratieve verwerking en financiële beelden over deze scheiding in dit gecombineerd elektriciteits- en watervoorzieningsbedrijf.

1.1 Governance

In deze paragraaf geven wij inzicht in de ondersteuning en het toezicht op Stuco.

Versant, een middelgrote accountants-, managementadvies- en belastingadvieskantoor op St. Maarten, Curaçao en Sint Eustatius met een bijzondere focus op MKB en overheid, ondersteunt Stuco op bestuurlijk en administratief niveau. Versant heeft permanent een medewerker bij Stuco geïmplementeerd die belast is met het administreren in Quickbooks. Een manager van Versant voert de maandafsluiting uit. Hierbij worden analytische controles (zoals verbandscontroles) en diverse maandelijke/kwartaal boekingen gedaan. Versant doet ook allerlei voorbereidingen voor de externe accountant en voor de ACM.

De ACM is verantwoordelijk voor het vaststellen van de maximum productieprijzen die als interne verrekenprijs gelden en het vaststellen van de maximum distributietarieven die aan de afnemer in rekening mogen worden gebracht voor elektriciteit en drinkwater. De ACM voert samen met de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) het toezicht uit op de naleving van de wet elektriciteit en drinkwater BES¹.

Bij de accountantscontrole door Deloitte wordt op haar beurt de administratie en het interne controlesysteem beoordeeld. De jaarrekening 2016 is definitief en voorzien van een goedkeurende verklaring, de jaarrekening 2017 is nog een concept jaarrekening. Op de werkzaamheden van Deloitte zelf vindt in verband met kwaliteitscontrole een peerreview vanuit Deloitte Nederland plaats.

De toezichthouder voor Stuco bestaat momenteel uit een RvC van vijf leden. Drie lokale leden en twee leden vanuit Nederland (een lid benoemd door EZK

---

¹ Zie hoofdstuk 6 wet elektriciteit en drinkwater BES

gespecialiseerd voor financiën en een lid benoemd door I&W gespecialiseerd voor drinkwater).

1.2 Administratief verwerkingsproces

De kosten en opbrengsten voor drinkwater en elektriciteit worden volgens hieronder geschreven wijze gesplitst maar er blijft sprake van een (gecombineerd) bedrijf dat één jaarrekening en één balans presenteert. Dit betekent dat het eigen vermogen van Stuco niet is opgesplitst in een component drinkwater en een component elektriciteit.

In deze paragraaf geven wij inzichten in de scheiding van de opbrengsten en kosten van elektriciteit en drinkwater in de administratie.

1.2.1 Opbrengsten

Maandelijks neemt Stuco de meterstanden van drinkwater en elektriciteit bij de afnemers op. Deze gegevens worden ingelezen in het billingsysteem Utility Management Software (UMS). Vervolgens wordt elke maand voor drinkwater en elektriciteit de rekeningen voor de klanten uitgedraaid en de journaalposten voor het grootboek Quick Books vervaardigd. Op de rekeningen staan afzonderlijk vermeld het maximale variabele gebruikstarief en het maximale vaste gebruikstarief en de hierop door het ministerie toegezegde subsidiebedrag. Het netto gebruikstarief wordt vervolgens bij de afnemer in rekening gebracht. In de administratie worden de bruto-tarieven van elektriciteit en drinkwater op separate grootboekrekeningen geboekt als opbrengsten met als tegenpost negatieve opbrengsten ter hoogte van de van EZK/I&W te ontvangen subsidie. Op deze wijze is sprake van een administratieve scheiding van inkomsten en kosten voor elektriciteit en drinkwater.

1.2.2 Kosten

Het management van Stuco autoriseert elke inkomende factuur en geeft aan of het drinkwater of elektriciteit en productie of distributie betreft. In het grootboek wordt gealloceerd naar diverse kostenplaatsen. Overheadkosten worden aan de hand van een verdeelsleutel toebedeeld aan drinkwater of elektriciteit en productie of distributie.

1.3 Financiële beelden

Het eigen vermogen van Stuco is dus niet opgesplitst in een component drinkwater en een component elektriciteit. De resultaten van zowel drinkwater als elektriciteit komen ten goede dan wel ten laste van het eigen vermogen.

Het eigen vermogen van Stuco was bij de start in 2014 ruim USD 14 miljoen (9 miljoen liquide middelen en 5 miljoen in activa). Ultimo 2017 is, mede door overdracht van drinkwateractiva, het eigen vermogen volgens de concept jaarrekening 2017 ongeveer USD 19 miljoen. Versant verwacht dat het Eigen Vermogen ultimo 2018 ongeveer USD 18,7 miljoen zal zijn.

Volgens Stuco hebben de diverse investeringen van EZK in elektriciteitsvoorzieningen het eiland goed geholpen. I&W heeft veel minder geïnvesteerd in drinkwatervoorzieningen.

Stuco heeft I&W in 2018 een subsidie van USD 3 mln. gevraagd voor het verbeteren van de drinkwatervoorziening zoals de vervanging van het waternet, de uitbreiding van de watertank en de uitbreiding van de capaciteitsproductie tot een voorraad van 7 dagen. Op korte termijn zal een projectvoorstel inclusief kostenraming worden opgesteld.

In het onderstaande overzicht zijn enkele kerncijfers opgenomen over resultaten, subsidies en eigen vermogen voor de jaren 2014 – 2019. De basis voor deze cijfers zijn de (concept) jaarstukken 2014 – 2017 en de begrotingen 2018 – 2019.

Jaar	Elektriciteit		Water		Toevoeging EV	Eigen vermogen
	Resultaatpost	Bedrag	Resultaatpost	Bedrag		
						14.200.429
2014	Subsidy network Subsidy-initial year losses RESULTAAT	378.077 1.417.683 0	RESULTAAT	48.283		14.152.146
2015	Subsidy network Subsidy-initial year losses RESULTAAT	344.845 558.276 0	RESULTAAT	229.489		13.922.657
2016 definitief	Subsidy network RESULTAAT	348.740 443.672	Subsidy water losses RESULTAAT	204.828 337.240		14.029.090
2017 concept	Geen subsidie RESULTAAT	270.599	Subsidy water losses RESULTAAT	227.293 519.759	5.541.830 115.721	18.896.283
2018 begroot	Geen subsidie RESULTAAT	106.093	Subsidy to customer RESULTAAT	496.990 370.398		
2019 begroot	Subsidy customer? RESULTAAT	495.663 169.282	Subsidy customer RESULTAAT	582.255 221.015		

Meer informatie is opgenomen in het feitenrelaas (zie bijlage 1).

In de volgende twee paragrafen wordt afzonderlijk ingegaan op het financiële beeld elektriciteit en het financiële beeld drinkwater.

1.3.1 *Financieel beeld elektriciteit*

EZK heeft omvangrijke investeringen zoals het solarpark gerealiseerd. Hierdoor zijn de basisvoorzieningen voor elektriciteit op orde. Het aantal aansluitingen is circa 1.800, nagenoeg alle huishoudens zijn aangesloten.

De door Stuco aan de afnemers in rekening gebrachte tarieven voor 2017 en 2018 zijn gebaseerd op de door de ACM berekende (maximum) tarieven en verminderd met de aangekondigde subsidie van EZK. Achteraf heeft EZK haar subsidies niet verstrekt. Stuco heeft de door de ACM vastgestelde tarieven aan de afnemers in rekening gebracht alsof er subsidie wordt verstrekt. Stuco maakt hierdoor ook voor elektriciteit in 2017 verlies en een (begrote) geringe winst in 2018. Stuco gaat voor 2017 en 2018 in bezwaar en stelt dat afhankelijk van deze uitkomst dit ook geldt voor volgende jaren (2019 en verder).

Ook voor 2019 brengt Stuco de lagere (niet kostendekkende) elektriciteitstarieven in rekening aan haar klanten. Indien de subsidie wederom niet wordt verleend zal Stuco dit als een verliespost in haar jaarcijfers moeten verwerken en wederom een verwacht negatief resultaat hebben op elektriciteit. Kostendekkende inkomsten inclusief een redelijk rendement voor Stuco en betaalbare tarieven voor de afnemer kunnen in ieder geval op korte termijn naar verwachting niet worden behaald zonder subsidies. De kleinschaligheid speelt hierin een rol.

Wij hebben gedurende het onderzoek niet kunnen achterhalen aan welke voorwaarden of verplichtingen Stuco moet voldoen voor het verkrijgen van subsidie voor elektriciteit vanaf 2017. De subsidiebeschikking 2016 meldt naar onze mening voor het laatst de subsidieverplichtingen voor Stuco. In maart 2017 heeft de SG van EZK in het kader van de 'bestuurlijke ronde' namens het Rijk gesproken over het belang van een betere governance, een lange termijnplanning en een duurzame exploitatie voor Stuco. Voorwaarden voor het verkrijgen van subsidie zien wij hierin niet vermeld.

1.3.2 *Financieel beeld drinkwater*

Voor het bedrijfsonderdeel drinkwater zijn geen significante macro investeringen door I&W gedaan en zijn de basisvoorzieningen nog niet op orde. Het aantal aansluitingen is gering, minder dan de helft van het aantal huishoudens heeft een wateraansluiting, er is sprake van lekverlies, het waternet kan de waterdruk onvoldoende aan waardoor ook reeds aangesloten klanten niet altijd gebruik kunnen maken van drinkwater en zijn er veel reparaties noodzakelijk voor de waterpijpleidingen. Hierdoor en ook gezien de kleinschaligheid is de watervoorziening relatief duur.

Tot en met 2018 is het resultaat op drinkwater negatief. Het aantal wateraansluitingen blijft groeien. Volgens Versant zal er in 2020 in principe nagenoeg geen verlies op drinkwater meer zijn, maar blijven subsidies noodzakelijk voor een betaalbaar gebruikstarief.

In de begroting 2019 (Budget Projections 2019) is een verlies van USD 221.000 opgenomen. Dit komt onder andere doordat in 2018 de waterfabriek en waterleidingen door het Openbaar Lichaam zijn overgeheveld aan Stuco en een extra afschrijving is gedaan van circa USD 212.000 waardoor het verlies op drinkwater is ontstaan. Deze extra afschrijving zit niet in de tariefregulering van de ACM voor 2019 (zie paragraaf 2.1.2).

Volgens Versant zijn de subsidies voor drinkwater 2014 en 2015 door I&W niet op de bankrekening van Stuco maar op de bankrekening van het toenmalige eilandbestuur overgemaakt. Versant heeft dit recentelijk bij toeval ontdekt. Dit betrof in totaal USD 432.000 waarvan Stuco volgens Versant ongeveer USD 259.000 nog tegoed heeft. Vanaf 2016 ontvangt Stuco de subsidies voor drinkwater op de juiste bankrekening.

1.4 **Tariefregulering en Profitsharing**

De door Stuco gemaakte kostentoe rekeningen wordt door de ACM gebruikt voor het vaststellen van de maximale productieprijzen en gebruikstarieven voor elektriciteit en drinkwater. Op de vastgestelde vaste gebruikstarieven elektriciteit en drinkwater worden de subsidies van respectievelijk EZK en I&W in mindering gebracht.

Daarnaast wordt per bedrijfsonderdeel profitsharing toegepast. Vanaf het jaar 2020 zal voor het eerst profitsharing worden toegepast over de distributietarieven. Winsten en verliezen op drinkwater worden (voor een deel) gecompenseerd door tariefsaanpassingen op drinkwater in volgende jaren. Winsten en verliezen op elektriciteit worden (voor een deel) gecompenseerd door tariefsaanpassingen op elektriciteit in volgende jaren. Bij de tweede onderzoeksvraag wordt ingegaan op de methodiek profitsharing.

2 Verhouding tariefregulering van de ACM tot de begrotingscyclus van Stuco

In dit hoofdstuk geven wij inzichten op welke wijze de tariefregulering van de ACM, die tot kostendekkende inkomsten leidt, zich verhoudt tot de begrotingscyclus van Stuco waarin van 2014 tot 2023 verlies wordt begroot op drinkwater.

Onverwachte kosten en ontwikkelingen in volumes kunnen vooraf niet in de tariefregulering worden meegenomen waardoor de ACM-tarieven (inclusief een redelijk rendement) achteraf niet kostendekkend zijn en er verlies is op drinkwater.

Volgens de ACM is structureel verlies op drinkwater bij hantering van de ACM-methode in principe op langere termijn niet mogelijk aangezien naar verwachting het inzicht in kosten en ontwikkelingen steeds beter wordt en onverwachte kwesties zullen verminderen. Dit zal leiden tot meer realistischere kostendekkende tarieven en een verminderde toepassing van profitsharing.

De Multi Annual Outlook 2019 – 2023 betreft geen begroting of verantwoordingsdocument. De hierin gepresenteerde opbrengsten zijn gebaseerd op de tariefberekening van de ACM van 2018. Er is hierbij geen rekening gehouden met eventuele stijging of daling van deze tarieven in het kader van tariefregulering.

Onderstaande is als eerste de tariefregulering van de ACM uitgewerkt. Vervolgens de invloed van de tariefregulering op de begroting en de resultaten. En tot slot het toepassen van de methode profitsharing.

2.1 Tariefregulering van de ACM

2.1.1 *Wijze van tariefregulering*

De ACM bepaalt vanaf juli 2017 als onafhankelijk toezichthouder de (distributie) tarieven voor drinkwater en elektriciteit op Sint Eustatius op basis van de wet elektriciteit en drinkwater BES (wet geldend vanaf 1 juli 2016). Hierbij is de doelstelling een betrouwbare, betaalbare en duurzame elektriciteits- en drinkwatervoorziening. Door middel van tariefregulering wordt gezorgd dat consumenten worden beschermd tegen te hoge tarieven, dat investeerders worden beschermd zodat ze in staat zijn noodzakelijke investering te kunnen doen en dat de bedrijven worden gestimuleerd om doelmatig te werken. Ter stimulering van het doelmatig werken past de ACM de methode met de naam profitsharing toe. Deze methode houdt in dat de ACM vooraf inschat wat de kosten voor het bedrijf worden. Als achteraf blijkt dat een bedrijf hogere of lagere kosten heeft, dan komt dat (gesimplificeerd²) voor de helft voor eigen rekening of ten gunste van het bedrijf en voor de andere helft voor rekening of ten gunste van de consument. De ACM werkt derhalve met historische gegevens (definitieve jaarrekening³) en schatten aanvullend voor de korte termijn (het lopende jaar en het komende jaar waarvoor de tarieven worden vastgesteld) de ontwikkelingen afzonderlijk in op basis van eigen uitvragen en niet op basis van budget/begroting van het bedrijf.

---

² De effecten van brandstofprijzen worden afzonderlijk ingecalculiseerd. Over de correcties in verandering van volumes volgt nog besluitvorming. Effecten van profitsharing zijn daarom nog niet goed toe te rekenen aan de jaren 2017 en 2018.

Indien er een specifieke aanleiding toe bestaat kan de ACM overwegen om eenmalig bepaalde extra kosten volledig na te calculeren i.p.v. slechts 50% via profit sharing.

³ Voor de tariefregulering 2019 is gebruik gemaakt van de *concept* jaarrekening 2017.

De tariefregulering door de ACM leidt tot tarieven waarbij de ACM vaststelt wat de kosten zijn, hoe die kosten tot inkomsten leiden, op welke manier de inkomsten tot tarieven leiden en eventueel achteraf eventuele verrekening van verschillen tussen gerealiseerde kosten en inkomsten. Voor Stuco betekent dit bijvoorbeeld dat de kosten zijn verdeeld tussen drinkwater en elektriciteit en zijn gesplitst in productie en distributie (als basis voor de interne productieprijs en de gebruikstarieven).

2.1.2 *Discussie afschrijvingskosten*

Er is een principiële discussie tussen de ACM en Versant over de afschrijvingskosten op gesubsidieerde activa of activa die 'om niet' zijn verkregen voor de tariefberekening (zoals het solarpark). Vooralsnog zijn in de tariefregulering van de ACM deze kosten niet opgenomen en ook in de bepaling van het redelijk rendement zijn deze activa geen grondslag. De ACM hanteert voor deze activa het algemene standpunt dat deze niet in de tariefregulering kunnen worden opgenomen omdat deze niet tot daadwerkelijke kosten leiden.

Versant is van mening dat de activa nodig is om opbrengsten te genereren om daarmee de afschrijvingen te dekken. Dit in verband met het opbouwen van financiën om nieuwe (vervangende) investeringen te kunnen doen in de toekomst.

De ACM heeft in de voorbereiding van de tarieven 2019 geen rekening gehouden met de overname van wateractiva. Deze overname was ten tijde van de tariefvaststelling nog niet in de administratie verwerkt⁴ en ook niet anderszins door Stuco gemeld aan de ACM. Het is voor Stuco wel de bedoeling dat de wateractiva in de tariefstelling voor 2020 worden meegenomen, gezien het feit dat de inbreng van het Openbaar Lichaam niet als gift is verwerkt maar als toevoeging in het eigen vermogen.

2.1.3 *Discussie Weighted Average Cost of Capital (WACC)*

De WACC (de opslag van een redelijk rendement op de kosten) maakt onderdeel uit van de tariefregulering. Volgens Stuco is het WACC-rendement van 6,74% (2017) op de BES-eilanden het laagste WACC-rendement in het Caribisch gebied. De rest van de eilanden kent een hoger WACC-percentages te weten rond 10%. Dit hogere percentage is volgens Stuco ook nodig op de BES-eilanden voor nieuwe investeringen. Voor het WACC is Stuco (evenals de bedrijven op Bonaire en Saba) in bezwaar gegaan.

Zoals opgenomen in het feitenrelaas (bijlage) wordt het lagere WACC nog niet als rendement gerealiseerd.

2.2 **Invloed tariefregulering op begroting en resultaten**

2.2.1 *Schattingen worden meer realistisch*

De tariefregulering zoals door de ACM toegepast staat feitelijk voor Stuco nog in de kinderschoenen. De methode wordt voor Stuco pas sinds juli 2017 toegepast. De ACM gaat, zoals aangegeven in paragraaf 2.1.1, uit van historische gegevens aangevuld met de ontwikkelingen van kosten en volumes volgens opgave Stuco. Een juiste en volledige opgave van de ontwikkelingen is belangrijk voor de tariefregulering.

Ook is Stuco geconfronteerd met onverwachte kwesties, zoals hoge onderhoudskosten voor de waterpijpleiding (haarscheurtjes in de pijpleiding) en reparaties aan de waterfabriek. Deze kosten zijn onverwacht en dus niet meegenomen in de ontwikkelingen van kosten en volumes en hierdoor ook niet in de ACM-tarieven.

Door bovengenoemde zijn de ACM-tarieven (inclusief een redelijk rendement) achteraf niet kostendekkend en zijn er verliezen op drinkwater.

---

⁴ Het verwerken in de administratie van Stuco is pas gebeurd op aanbeveling van Deloitte eind November 2018. Deloitte heeft aanbevolen de op boeking met terugwerkende kracht te doen per 1 januari 2017, omdat de jaarrekening 2017 nog niet definitief is.

Volgens de ACM is structureel verlies op drinkwater bij hantering van de ACM-methode uiteindelijk niet mogelijk aangezien naar verwachting het inzicht in kosten en ontwikkelingen steeds beter wordt en onverwachte kwesties zullen verminderen⁵. Dit zal leiden tot realistischere kostendeekkende tarieven.

Om de tarieven betaalbaar te houden voor de consumenten blijven subsidies op drinkwater (en ook elektriciteit) waarschijnlijk noodzakelijk. Dit komt mede door de kleinschaligheid en bodemstructuur van het eiland.

2.2.2 *Profitsharing in 2020 voor het eerst in tarieven verwerkt*

Profitsharing wordt vanaf het jaar 2020 voor het eerst toegepast over de distributietarieven⁶. Verliezen en winsten die in de jaren 2017 en 2018 zijn gemaakt op de distributietarieven worden verwerkt in de tariefregulering voor 2020. Dit betekent dat drinkwaterverliezen gemaakt in 2017 en 2018 voor een deel worden gecompenseerd in de tariefstelling van 2020. Ook de elektriciteitswinsten en verliezen 2017 en 2018 worden voor een deel gecompenseerd in de tariefstelling van 2020. Indirect beïnvloeden verliezen van drinkwater 2017 en 2018 de resultaten van drinkwater in het jaar 2020. Indirect beïnvloeden winsten en verliezen van elektriciteit in 2017 en 2018 de resultaten van elektriciteit in het jaar 2020⁷.

De in paragraaf 2.2.1 genoemde realistischere kostendeekkende tarieven zal naar verwachting leiden tot een verminderde toepassing van profitsharing.

2.2.3 *Begroting is slechts een stuurinstrument*

De Multi Annual Outlook, een meerjarenoverzicht 2019 - 2023 van 13 juni 2018, was opgesteld om de risico's en noodzaak van investeringen in de drinkwatervoorziening in beeld te brengen voor de ILT en met de kennis van toen gebaseerd op de Quality Control & Capacity Plans.

De conceptbegroting van 2019 (Budget Projections 2019) van 15 februari 2019 geeft een meer actueel beeld dan het eerder opgestelde Multi Annual Outlook. De begroting van Stuco is geen verantwoordingsdocument maar een stuurdocument voor het management en de toezichthouder (RvC).

Stuco hanteert in de outlook de meest recente door de ACM vastgestelde tarieven. Stuco kan niet de toekomstige tarieven bepalen en houdt ook geen rekening met de voordelen van methode profitsharing in de toekomstige tarieven.

Dit houdt in dat Stuco in de outlook de vastgestelde tarieven 2018 heeft gehanteerd voor alle opgenomen toekomstige jaren. De ACM kijkt slechts één jaar vooruit, immers alleen het komend jaar is van belang voor haar tariefbepaling.

---

⁵ De ACM merkt op dat dit het uitgangspunt is maar dat ze hiervoor geen garanties kunnen geven. De tariefregulering is er op gericht goede schattingen te maken, maar het blijven uiteraard schattingen.

⁶ Profitsharing over de productieprijs is al uitgevoerd in de tariefbesluiten voor 2019

⁷ De exacte berekeningswijze voor profitsharing over de distributietarieven ligt nog niet vast.

3 Verantwoording onderzoek

3.1 Werkzaamheden en afbakening

Het object van het onderzoek is:

- de administratie van Stuco, de interne beheersing inzake EZK-subsidies en de inkomsten elektriciteitsklanten ten behoeve van elektriciteitsvoorziening
- de gehanteerde tarieven ACM (tariefregulering voor elektriciteit en drinkwater)
- de begrotingscyclus van Stuco (voor elektriciteit en drinkwater)

Het achterblijven van een duurzame exploitatie valt buiten de scope van dit onderzoek. Tevens hebben wij geen onderzoek gedaan naar de deugdelijkheid van de methode, de grondslagen in deze tariefregulering, de juistheid van de kostprijsberekening door de ACM en een efficiënte besturing en bedrijfsvoering door Stuco.

Het doel is om de interne beheersing van Stuco met betrekking tot de financiën van de bedrijfsonderdelen 'drinkwater' en 'electriciteit' te onderzoeken zodat EZK inzicht krijgt voor haar beoordeling van subsidieverstrekking op elektriciteitstarieven.

Hiertoe hebben wij een tweetal onderzoeksvragen opgesteld:

1. Het geven van inzicht hoe door Stuco is geborgd dat de EZK-subsidie en inkomsten van de gebonden elektriciteitsklanten uitsluitend ten goede komen aan de elektriciteitsvoorziening?
2. Het geven van inzicht op welke wijze de tariefregulering van ACM, die tot kostendekkende inkomsten leidt, zich verhoudt tot de begrotingscyclus van Stuco waarin van 2014 tot 2023 verlies wordt begroot?

Het inzicht is verkregen door interviews met de betrokkenen, door analyse van de verkregen documenten en door het afstemmen van de systematiek en problematiek. De geplande workshop is niet doorgegaan doordat niet alle betrokkenen aanwezig konden zijn op Sint Eustatius. De betrokkenen bij dit onderzoek zijn: EZK, I&W, BZK, de ACM, Stuco, de regeringscommissaris, de administrateur van Stuco en leden van de RvC van Stuco.

Wij hebben de overeengekomen werkzaamheden uitgevoerd en deze zijn vastgelegd in hoofdstuk 1 en 2 van dit rapport.

3.2 Gehanteerde Standaard

Deze opdracht is uitgevoerd in overeenstemming met de Internationale Standaarden voor de Beroepsuitoefening van Internal Auditing.

In dit rapport wordt geen zekerheid verschaft, omdat er geen assurance-opdracht is uitgevoerd.

3.3 Verspreiding rapport

De opdrachtgever, [REDACTED] ministerie van Economische Zaken en Klimaat, is eigenaar van dit rapport.

De ADR is de interne auditdienst van het Rijk. Dit rapport is primair bestemd voor de opdrachtgever met wie wij deze opdracht zijn overeengekomen. In de

ministerraad is besloten dat het opdrachtgevende ministerie waarvoor de ADR een rapport heeft geschreven, het rapport binnen zes weken op de website van de rijksoverheid plaatst, tenzij daarvoor een uitzondering geldt. De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht naar de Tweede Kamer met de titels van door de ADR uitgebrachte rapporten en plaatst dit overzicht op de website.

Wat betreft de bovengenoemde uitzondering is in de brief van de minister van Financiën aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 19 februari 2016 het volgende opgenomen:

“De bewindspersoon voor wie de ADR een rapport heeft geschreven, plaatst het definitieve rapport vanaf 1 juli 2016 binnen zes weken op de departementale pagina van de website van de rijksoverheid, tenzij er redenen zijn die zich hiertegen verzetten (zoals de veiligheid van de Staat, vertrouwelijke bedrijfs- en fabricagegegevens, persoonsgegevens, het belang van internationale betrekkingen en de economische en financiële belangen van de Staat). Dit laatste is ter beoordeling van de betrokken bewindspersoon.”

4 Ondertekening

Den Haag, 27 maart 2019

projectleider
Auditdienst Rijk

Bijlage 1: feitenrelaas elektriciteit en drinkwater

Feitenrelaas elektriciteit

ELEKTRICITEIT				
Jaar	Resultaatpost	Bedrag	Analyse van de jaarstukken en budgetprojectie 2019	Subsidievoorwaarden
2014	Opbrengsten Elektra Other revenues Fuel and lubric tot (E+W) OPEX totaal (E+W) Other expenses en income Subsidy network Subsidy-initial year losses Wateropbrengst TOTAAL RESULTAAT	4.231.854 18.671 3.734.568 2.973.652 6.581 378.077 1.417.683 607.073 48.283 0	Volgens de jaarstukken in 2014, scheiding met water niet te maken door de ADR. Volgens de jaarstukken 2014 betreft USD -48.283 het verlies op water. Het resultaat voor elektriciteit is 0 aangezien de aanloopkosten volledig zijn gesubsidieerd door EZK. Initiële subsidie van EZK verkregen voor start up kosten ad USD 1.417.683. Subsidie op netwerkkosten verkregen ad USD 378.077 van EZK (Te veel verkregen initieel en netwerk en op balans onder accounts payable bedrag aan EZK ad USD 212.883).	Nvt voor huidig onderzoek
2015	Opbrengsten Elektra Fuel and lubricants OPEX Subsidy network Subsidy-initial year losses TOTAAL RESULTAAT	4.153.770 2.511.171 2.545.719 344.845 558.276 0	Initieel subsidie van EZK verkregen voor start up losses ad USD 558.267. Subsidie op netwerkkosten verkregen ad 344.845 van EZK. (Te veel verkregen initieel en netwerk en op balans onder accounts payable bedrag aan EZK ad USD 373.868. Dit komt bij bedrag ult 2014, totaal ult. 2015).	Nvt voor huidig onderzoek

<p>2016 audited</p>	<p>Opbrengsten Elektra Fuel and lubricants OPEX Subsidy network Sale asset</p> <p>TOTAAL RESULTAAT</p>	<p>4.308.976 1.831.598 2.388.863 348.740 6.417</p> <p>443.672</p>	<p>In 2016 worden de aanloopverliezen elektra niet meer gesubsidieerd.</p> <p>In 2016 is er een subsidie verstrekt van USD 348.740. Deze subsidie betrof nog een subsidie op netwerkkosten.</p> <p>Er is meer winst gemaakt dan er aan subsidie is verstrekt. Deze hogere winst is het resultaat van het opleveren van 1^e solarpark waardoor de brandstofkosten omlaag zijn gegaan en vanwege de lagere marktprijzen voor brandstof. In totaal zijn de brandstofkosten +/- 700.000 lager dan in 2015. Dit bij een toename van opbrengst van 150.000.</p> <p>Indien het WACC%⁸ 2017 wordt toegepast op het vermogen van 2016 zou voor 2016 een WACC van USD 331.000 zijn berekend. Hiervan is volgens de verdeling van de activa 10% voor water, dus 90% voor elektra = USD 298k.</p>	<p>Subsidie 2016 is in maart 2016 aangevraagd en pas toegezegd in november 2016. Over 2016 bedraagt de subsidie 3,1 dollarcent per geleverde kWh, om maatschappelijk verantwoorde tarieven voor de Statianen te bewerkstelligen, in totaal aangevraagde subsidie maximaal USD 379.204.</p> <p>Grondslag subsidieverstrekking:</p> <ul style="list-style-type: none"> -kosten van productie, netwerk en levering worden op transparante wijze doorberekend in de door Stuco gehanteerde elektriciteitstarieven. - de tariefsopbouw van Stuco voor de afnemer inzichtelijk is. - Stuco de onderhavige subsidie geheel besteedt aan het dekken van een deel van de netwerkkosten ter verlagings van het bij afnemers in rekening te brengen vast gebruikstarief - Stuco in 2016 activiteiten ontplooit om de efficiency van de energie infrastructuur te verbeteren teneinde de netwerkkosten te verlagen. <p>Subsidieverplichtingen:</p> <p>Uitvoering Wijzigingen in uitvoering Administratie: inzichtelijk zijn van</p> <ul style="list-style-type: none"> - de opbouw van de Electra tarieven - de splitsing kosten productie, netwerk en
-------------------------	---	--	--	--

⁸ De ACM heeft op verzoek de berekeningen WACC gemaakt. Deze berekeningen zijn verder niet aan controle onderworpen geweest. De ACM maakt daarom een voorbehoud voor de juistheid van de hierboven opgenomen WACC bedragen. De ADR heeft geen onderzoek gedaan naar de deugdelijkheid van de methode en de juistheid van de berekening van de WACC door ACM zoals deze is opgenomen in bijgaande opstelling.

				<p>levering</p> <ul style="list-style-type: none"> - aantal geleverde kWh gesplitst naar categorie Verschaffen inlichtingen Duur verplichtingen Overleggen jaarrekening <p>Subsidievaststelling eisen informatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eindrapport met activiteiten 2016 - Opgaven van realisatie hoeveelheden en bedragen met detailniveau conform ingediende begroting - accountantsverklaring <p>Subsidievaststelling</p> <p>Er zijn hierin geen bijzonderheden aangegeven door EZK. Subsidie is vastgesteld in oktober 2018 (wel na herhaaldelijk verzoek van EZK om de vereiste informatie op te leveren).</p>
2017 projected	<p>Opbrengsten Elektra</p> <p>Fuel and lubricants</p> <p>OPEX</p> <p>Other income</p> <p>Actuary gain</p> <p>TOTAAL RESULTAAT</p> <p>Zonder subsidie</p>	<p>4.470.583</p> <p>1.891.878</p> <p>2.938.083</p> <p>43.061</p> <p>45.718</p> <p>270.599</p>	<p>Er is geen subsidie van EZK opgenomen in de resultaatberekening. Voor subsidieverstrekking wordt dit verdeeld in 1^e half jaar en een 2^e half jaar vanwege de ACM-regulering vanaf 1 juli 2017. Aangevraagde subsidie is 178.010 (1^e hj) + 194,319 (2^e hj) = 372.329. Het resultaat inclusief subsidie is een winst van USD 101.730</p> <p>In het kader van de regulering is er geen direct verband tussen de toegekende subsidie en het resultaat dat Stuco behaald. De subsidie is bedoeld om de betaalbaarheid te waarborgen. Stuco heeft in de 2^e helft 2017 het reguleerde maximumtarief in rekening gebracht waarbij rekening is gehouden met de aangekondigde subsidie aan haar klanten. Als de subsidie niet wordt uitbetaald heeft dit effect op het resultaat van Stuco.</p>	<p>Subsidieaanvraag 2017 is aangevraagd in februari 2018. Subsidieaanvraag is verdeeld in 1^e en 2^e half jaar.</p> <p>1^e half jaar conform aanvraag 2016, 3,1 dollarcent per geleverde kWh.</p> <p>2^e half jaar 2017 is methode van tariefregulering ACM van toepassing</p> <p>Als reactie op de subsidieverzoeken 2017 en 2018 is in maart 2018 aangegeven dat Stuco op grond van overgangsrecht artikel 7.4 Wet elektra en drinkwater BES eerst een aanwijzing als distributeur moet aanvragen. Deze aanwijzing is nodig om voor subsidie ogv artikel 5.1 in aanmerking te komen.</p> <p>Op 22 aug 2018 worden de aanvragen van subsidies 2017 en 2018 afgewezen. Aangegeven is dat Stuco niet de signaleerde problemen</p>

			Het redelijk rendement waar in de berekening van de ACM mee is gerekend volgens de WACC bedroeg ongeveer 300k. Deze 300k is in de berekening van de maximumtarieven over de 2 ^e helft van het jaar meegenomen.	aanpakt, afspraken over versterking directie niet nakomt, de ontwikkeling van duurzame bedrijfsvoering uitblijft. In de afwijzing wordt gesteld dat de winsten op elektriciteit worden gebruikt om de verliezen op drinkwater te compenseren en dat dus de subsidie op electra hier indirect voor wordt gebruikt. Ook wordt gesteld dat de subsidie op elektra niet nodig is om de elektra winstgevend te exploiteren.
2018 projected	Opbrengsten Elektra Fuel and lubricants OPEX TOTAAL RESULTAAT Zonder subsidie	4.284.118 1.404.240 2.773.785 106.093	Op 15 nov 2017 is de 2e solarplant erbij gekomen. Deze heeft het hele jaar 2018 gedraaid. Daarom wederom een verlaging van de brandstofkosten (en mede door een lage marktprijs) van bijna 500k waardoor een winst op elektriciteit 2018 (ruim een ton) ondanks dat géén subsidie door EZK meer is verstrekt. De vergelijkende cijfers van 2018 (opgenomen in de begroting 2019) reflecteren de originele begroting 2018. Het hiernaast aangegeven resultaat zal nog worden aangepast aan de realisatie cijfers 2018. De subsidie zou USD 453.624 bedragen. Dit is gelijk aan het bedrag wat op 22 feb 2018 is aangevraagd. Inclusief subsidie zou de begrote winst USD 559.717 bedragen. Redelijk rendement volgens WACC USD388k	Subsidieaanvraag 2018 is aangevraagd in februari 2018. Methode van tariefregulering ACM is van toepassing. Afwijzing van 22 augustus 2018 ook hier van toepassing.
2019 Projected	Opbrengsten Elektra Fuel and lubricants OPEX	4.312.594 1.686.515 2.952.460	Redelijk rendement volgens WACC USD425k	Subsidieaanvraag 2019 is aangevraagd in december 2018. Methode van tariefregulering ACM is van toepassing.

	Subsidy customer	495.663	De subsidie voor elektriciteit is wel opgenomen in de opstelling. In VC-overleg van januari 2019 is aangegeven dat het wel goed komt. Hierdoor is feitelijk sprake van een voorfinanciering door Stuco totdat EZK deze subsidie betaalt. Zonder subsidie zouden de kosten van de lagere tarieven (onder kostprijs) ten laste van Stuco komen. Dan is er een begroot verlies van USD -326.381	Deze subsidieaanvraag is nog lopende.
	TOTAAL RESULTAAT	169.282	<p>De winst is lager dan 2018 omdat in 2019 een aanzienlijke stijging in de kosten voor energie en in de overige operationele kosten wordt verwacht.</p> <p>De verwachting is dat bij uitbreiding van het solarpark de tarieven verder omlaag kunnen gaan. Voor de uitbreiding (het 3^e solarpark) wordt een BC opgesteld en wordt gezocht naar financieringsmogelijkheden.</p>	

Feitenrelaas drinkwater

Water

Jaar	Resultaatpost	Bedrag	Analyse van de jaarstukken en budgetprojectie 2019	Subsidievoorwaarden
2014	Opbrengsten Water	607.073	Volgens de jaarstukken in 2014, scheiding met elektra niet te maken door de ADR.	Nvt voor huidig onderzoek
	TOTAAL RESULTAAT	48.283	Volgens de jaarstukken 2014 betreft deze USD -48.283 het verlies op water. De reden voor het lage verlies in 2014 is het feit dat in 2014 er weinig aansluitingen waren, aangezien het distributienet pas in 2013 gelegd was. In 2014 waren er ongeveer 280 klanten, in 2015 was dat reeds opgelopen tot 490. In 2014, waren de onderhoudskosten ook veel lager dan in de latere jaren toen frequente gevallen van barsten van waterpijpen zich voor deed. Verder was de allocatie ratio nog 80/20. Er is in 2014 en 2015 geen subsidie geweest op water in de verantwoording opgenomen. Echter Versant geeft aan dat er over 2014 en 2015 wel subsidie is verstrekt door I&W maar dat dit naar de overheid is gegaan in plaats van naar Stuco. Er was betaald voor Stuco 2 * USD 216.000. Versant geeft aan dat er een watertruck voor USD 125.000 door de overheid is gekocht ten gunste van Stuco en nog wat andere zaken zijn door de overheid bekostigd. De overheid moet nog een bedrag van ruim USD 300.000 afrekenen aan Stuco.	
2015	Opbrengsten Water Fuel and lubricants OPEX	630.726 183.287 676.929	Zie onder 2014 over subsidie van USD 216.000 die bij overheid terecht is gekomen.	Nvt voor huidig onderzoek
	TOTAAL RESULTAAT	229.489		
2016 audited	Opbrengsten Water Fuel and lubricants OPEX	625.024 158.148 1.010.580	Besluit van 15 nov 2016 van I&W om subsidie ad EURO 193.000 te verstrekken = USD 204.828. Evengoed een verlies van ruim USD 300.000 in 2016 -	Subsidie 2016 aangevraagd september 2016. Subsidie verleend november 2016, bedoelt voor het dekken van gedeelte van

	Subsidy water losses Sale asset TOTAAL RESULTAAT	204.828 1.636 337.240	Indien het WACC% 2017 wordt toegepast op het vermogen van 2016 zou voor 2016 een WACC van USD 331.000 zijn berekend. Hiervan is volgens de verdeling van de RAB 10% voor water = USD 33k.	kosten van distributienetwerk die terechtkomen in vast gebruikstarief en kosten watertransport per truck. Subsidieverplichtingen: -verrichten activiteiten - inrichten administratie, duidelijkheid uitgaven en inkomsten voor die activiteiten Subsidievaststelling eisen informatie - Financiële verantwoording - Financieel verslag - Accountantsverklaring volgens controleprotocol waarin wordt verklaard dat de subsidie rechtmatig is besteed aan de activiteiten en de subsidieverplichtingen zijn nageleefd. Subsidievaststelling: November 2018 wegens late aanlevering van stukken.
2017 Niet geaudite cijfers,	Opbrengsten Water Energiekosten OPEX Other income Subsidy water losses Actuary gain TOTAAL RESULTAAT	634.644 180.829 1.220.745 777 227.293 19.101 519.759	In de concept jaarrekening 2017 zijn de wateractiva van GEBE opgenomen. Dit op advies van Deloitte om dit al in 2017 op te nemen. Eigenlijk zou het al moeten zijn verwerkt in 2014 maar de jaarrekeningen tot en met 2016 zijn definitief. De afschrijving is daardoor USD 212.000 hoger t.o.v. de afschrijving 2016. Alle hiervoor gepresenteerde resultaten zouden dus 212k slechter zijn. Indien deze extra afschrijving niet wordt meegenomen zou het resultaat 2018 uitkomen op: USD -307.759 Deze wateractiva zijn echter niet opgenomen in de berekeningen van de ACM. Dit heeft dus niet geleid tot hogere afschrijvingen die in de kosten worden opgenomen en zijn niet meegenomen in de berekening van het redelijk	Subsidie 2017 aangevraagd oktober 2017, verleend december 2017.

			<p>rendement in USD. De reden ligt in het feit dat ten tijde van de tariefvaststelling de overheveling (en de verwerking in de jaarrekening 2017) van de wateractiva nog niet bekend was. Het is voor Versant wel de bedoeling dat de wateractiva in de tariefstelling voor 2020 worden meegenomen, gezien het feit dat de inbreng van het Openbaar Lichaam niet als gift is verwerkt maar als toevoeging in het eigen vermogen. Op dit moment is het standpunt van de ACM hierover nog niet bekend.</p> <p>Het redelijk rendement waar in de berekening van de ACM mee is gerekend bedroeg ongeveer 37k. Deze 37k is in de kostprijsberekening van de ACM over 2017 meegenomen.</p>	
2018 projected	<p>Opbrengsten Water Energiekosten OPEX Subsidy to customer Correctie afschr OPEX ADR</p> <p>TOTAAL RESULTAAT</p>	<p>583.431 143.167 1.099.629 496.990 208.023</p> <p>370.398</p>	<p>De vergelijkende cijfers van 2018 (opgenomen in de begroting 2019) reflecteren de originele begroting 2018. Ten tijde van die begroting 2018 was de overheveling van de activa nog niet bekend. Ook hier zou de afschrijving USD 273.725 moeten zijn in plaats van USD 65.702. In weergave links is deze hogere afschrijving gecorrigeerd voor de vergelijking met de jaren 2017 en 2019.</p> <p>Indien deze extra afschrijving niet wordt meegenomen zou het resultaat 2018 uitkomen op: USD -162.375</p> <p>Redelijk rendement volgens WACC USD 49k.</p>	Subsidie 2018 aangevraagd maart 2018, verleend april 2018.
2019 Projected	<p>Opbrengsten Water Energiekosten OPEX Subsidy customer</p> <p>TOTAAL RESULTAAT</p>	<p>689.092 142.725 1.349.636 582.255</p> <p>221.015</p>	<p>In de begroting 2019 is de afschrijving op de activa ad 212.000 meegenomen. Indien de extra afschrijving niet wordt meegenomen zou het resultaat 201 uitkomen op: USD -12.992</p> <p>Redelijk rendement volgens WACC USD 68k.</p>	Subsidie 2019 nog niet aangevraagd bij I&M

Bijlage 2: managementreactie

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Auditdienst Rijk

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Elektriciteit

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 15 maart 2019

Betreft Onderzoek financiën Sint Eustatius Utility Company N.V.

Ons kenmerk

DGKE-E / 19078144

Uw kenmerk

Management reactie

Bijlage(n)

Op 15 maart 2019 heeft u mij uw definitieve rapport over de financiën van Sint Eustatius Utility Company N.V. toegezonden. Ik dank de Auditdienst Rijk voor het rapport en de bereidheid om het onderzoek op deze korte termijn uit te voeren, inclusief het onderzoek ter plaatse op Sint Eustatius.

Het rapport biedt een waardevolle bijdrage aan het inzicht in de problematiek van Sint Eustatius Utility Company N.V.

Hiermee kunnen we gezamenlijk en constructief toewerken aan een duurzame, efficiënte, financieel verantwoorde en acceptabele openbare elektriciteits- en drinkwatervoorziening in het openbaar lichaam Sint Eustatius.

Secretaris-generaal

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Auditdienst Rijk
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
(070) 342 77 00